

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော သုတေသနနှင့် ပညာပေးခြင်းဖြင့်
လုပ်ကွက်ငယ်လယ်သမားများ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်
ရေရှည်တည်တံ့သော ထုတ်လုပ်မှုရရှိရေး

ဒေါက်တာတင်ထွဋ်

ဒုတိယဝန်ကြီး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

Auditorum
AERDTC

ရက်စွဲ- ၃၁- ၅- ၂၀၂၅ (စနေနေ့)

Introduction

တောင်သူကြီးများသည် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အဓိက စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်သူများ၊

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ကိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါတယ်။

“ တောင်သူကြီးများဟာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ ကျောရိုးပါ။ သူတို့လက်တွေကနေ ကျွန်တော်တို့စားနေရတဲ့ ထမင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေ ထွက်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေကလည်း မနည်းပါဘူး။ ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ ဒီစိန်ခေါ်မှုတွေကို အတူတူ ဖြေရှင်းဖို့နည်းလမ်းတစ်ခုအကြောင်း ဆွေးနွေးကြမှာပါ။”

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု

ရိုးရာနည်းလမ်းများ

လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများ

ဈေးကွက်ဝင်ရောက်မှု ခက်ခဲခြင်း

နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်

မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကျဆင်းမှု

တောင်သူကြီးတွေဟာ

- ❖ မိုးရွာတာမမှန်တာ၊
- ❖ ကြာရှည်စိုက်ပျိုးလာလို့ မြေဆီလွှာတွေ အားနည်းလာတာ၊
- ❖ ကုန်ကျစရိတ်ကတော့ မြင့်တက်နေပြီး ရောင်းဈေးကတော့ အာမခံချက်မရှိတာ၊
- ❖ ခေတ်မီနည်းပညာတွေ သိချင်ပေမယ့် ဘယ်ကစရမှန်း မသိတာတွေကို နေ့စဉ် ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။

ရိုးရာပညာပေးစနစ်၏ ကန့်သတ်ချက်များ

- အထက်မှ အောက်သို့ (Top- Down) ဗဟိုပြုခြင်း။
- လယ်သမားများ၏ အမြင်နှင့် အတွေ့အကြုံကို အလေးမထားခြင်း။
- ဒေသအလိုက် လိုက်လျောညီထွေ မရှိခြင်း။
- လက်တွေ့အသုံးချရာတွင် ခက်ခဲခြင်း။

“ အရင်က ပညာပေးနည်းကတော့ သုတေသနဌာနက နည်းပညာသစ်တစ်ခု ရှာတွေ့ရင်၊ ပညာရှင်တွေကလာပြီး လယ်သမားတွေကို သင်ပေးတာ များပါတယ်။ တစ်ခါတစ်လေကျရင် ဒီနည်းပညာတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ လယ်ကွင်းမှာ မကိုက်ညီတာ၊ ကုန်ကျစရိတ်များတာ၊ လုပ်ရတာ အရမ်းခက်တာတွေ ဖြစ်တက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ကူးတွေ အတွေ့အကြုံတွေကိုလည်း မေးဖို့ မေ့နေကြတာများပါတယ်။”

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ချဉ်းကပ်နည်း မိတ်ဆက်

(Introducing the Participatory Approach)

- လယ်သမားများကို သုတေသနနှင့် ပညာပေးလုပ်ငန်းများ၏ ဗဟိုအဖြစ် ထားရှိခြင်း။
  - ၎င်းတို့၏ အသိပညာ၊ အတွေ့အကြုံနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အလေးထားခြင်း။
- “ ဒါကြောင့် နည်းလမ်းသစ်တစ်ခုလိုလာပါပြီ။ ဒီနည်းလမ်းမှာ တောင်သူကြီးတွေကိုယ်တိုင် ဇာတ်လိုက်ပါ။ ပညာရှင်တွေက ဆရာမလုပ်တော့ပါဘူး။ သူတို့က လမ်းပြအကြံပေးသူ (Facilitators) ပါ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ၊ စိုက်ပျိုးနည်းတွေ၊ ပြဿနာတွေကို အတူတူဆွေးနွေးပြီး၊ ကျွန်တော်တို့လယ်ကွင်းထဲမှာပဲ အတူတကွ စမ်းသပ်၊ လေ့လာ၊ ဖြေရှင်းကြမှာပါ။ ဒါကို ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော သုတေသနနှင့် ပညာပေးခြင်း (Participatory Research and Extension) လို့ခေါ်ပါတယ်။”

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ (Goals of Participatory)

- လယ်သမားများ၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း။
- ဒေသအလိုက် ကိုက်ညီသော နည်းပညာများ ဖွံ့ဖြိုးခြင်း။
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပိုမိုပါဝင်ခြင်း။
- ရေရှည်တည်တံ့သော ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်မားလာခြင်း။

“ ဒီနည်းလမ်းနဲ့ ဘာတွေရလာမလဲ?

- **ပထမဆုံး** ကျွန်တော်တို့ တောင်သူတွေကိုယ်တိုင် ပိုပြီးစွမ်းဆောင်နိုင်လာမယ်။ နည်းပညာ သစ်တွေကို နားလည်၊ ရွေးချယ်၊ လိုက်နာနိုင်လာမယ်။
- **ဒုတိယ** ကျွန်တော်တို့ရွာ၊ ကျွန်တော်တို့လယ်ကွင်းနဲ့ လုံးဝကိုက်ညီတဲ့ နည်းလမ်းတွေရလာမယ်။
- **တတိယ** ဘာစိုက်မလဲ၊ ဘယ်လိုစိုက်မလဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ်တဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့အသံကြား ရမယ်။ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ မြေဆီလွှာလည်းကောင်း၊ ရေလည်းသန့်၊ ဝင်ငွေလည်း တည်မြဲတဲ့ ရေရှည်အကျိုးရှိသော စိုက်ပျိုးမှု ဖြစ်လာမယ်။”

ပူးပေါင်းပါဝင်သော သုတေသနဆိုတာ ဘာလဲ?

- လယ်သမားများနှင့် ပညာရှင်များ အတူတကွ မေးခွန်းထုတ်ခြင်း၊ စမ်းသပ်ခြင်း၊ လေ့လာခြင်း၊ ရလဒ်များကို ဆွေးနွေးခြင်း။

“ သုတေသနဆိုတာ ဓာတ်ခွဲခန်းထဲမှာပဲ လုပ်ရတာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လယ်ကွင်းဟာ အကောင်းဆုံး ဓာတ်ခွဲခန်းပါ။ ဥပမာ- မျိုးစေ့သစ်တစ်မျိုး ကောင်း/ မကောင်း သိချင်ရင် ပညာရှင်တွေနဲ့အတူ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်စိုက်ကြည့်မယ်။ ဘယ်မြေမှာ ကောင်းလဲ၊ ဘယ်လောက်ထွက်လဲဆိုတာ အတူတူ မှတ်သားကြမယ်။

ရလဒ်တွေကို အတူတူ ဆွေးနွေးသုံးသပ်ကြမယ်။

ဒါဟာ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော သုတေသနပါ။”

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ပညာပေးဆိုတာ ဘာလဲ?

လယ်သမားမှ
လယ်သမားသို့
ဗဟုသုတမျှဝေခြင်း

အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးခြင်း

လက်တွေ့
ကွင်းဆင်းပြသခြင်း

လယ်သမားဦးဆောင်သော
သင်တန်းများ

“ ပညာပေးတာလည်း အလားတူပါပဲ။ ပညာရှင်တစ်ယောက်က စာတမ်းဖတ်ပြနေတာမျိုး မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အောင်မြင်တဲ့ တောင်သူတစ်ယောက်က သူ့အတွေ့အကြုံတွေကို အိမ်နီးချင်းတွေဆီ ပြန်ပြောပြတာ။ အုပ်စုလိုက်စုပြီး ပြဿနာတစ်ခုကို အတူတူဖြေရှင်းကြံဆတာ။ လယ်ကွင်းထဲမှာ လက်တွေ့လုပ်ပြီး သင်ကြားပေးတာ၊ လယ်သမားတွေကိုယ်တိုင် သင်တန်းပို့ချတာတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ ဒါကို ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သောပညာပေးလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပိုပြီး နားဝင်ချပါတယ်။”

ရိုးရာနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော နည်းလမ်းနှိုင်းယှဉ်ချက်

	ရိုးရာ	ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း
အခန်းကဏ္ဍ	ပညာရှင် (သင်ပေးသူ) တောင်သူ (လက်ခံသူ)	ပညာရှင် (အကြံပေး/ လမ်းပြ) တောင်သူ (တက်ကြွသော ပူးပေါင်းပါဝင်သူ)
နည်းလမ်း	အထက်မှ အောက်သို့ (ညွှန်ကြားချက်)	အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ (ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု)
ဗဟုသုတ	ပညာရှင်၏ သိပ္ပံနည်းကျ အသိပညာ	ပညာရှင်+ တောင်သူ၏ လက်တွေ့အတွေ့အကြုံ
အာရုံစိုက်မှု	နည်းပညာ	လူ (တောင်သူ) နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်
ရလဒ်	နည်းပညာ လက်ခံမှုနည်းခြင်း	နည်းပညာလက်ခံမှုနှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်ခြင်း။

“ ရိုးရာနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်တဲ့နည်း ဘာကွာလဲ? ရိုးရာနည်းမှာ ပညာရှင်က ဒါလုပ်ပါလို့ ညွှန်ကြားတယ်။ ကျွန်တော်တို့က နားထောင်ရုံပါ။ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်တဲ့နည်းမှာတော့ ပညာရှင်က ဒီပြဿနာကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းကြမလဲ? လို့မေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စိတ်ကူးတွေ၊ အတွေ့အကြုံတွေကို အတူတူ ထုတ်ပြောကြတယ်။ အတူတူ စမ်းသပ်ကြတယ်။ အတူတူဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ရလဒ်ကပိုကောင်းတာပေါ့။”

“ ဒီနည်းလမ်းအလုပ်ဖြစ်ဖို့၊ သော့ချက်တွေရှိပါတယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်လေးစားရမယ်။ ပညာရှင်က တောင်သူရဲ့အသိပညာကို လေးစားရမယ်။ တောင်သူကလည်း ပညာရှင်ကို ယုံကြည်ရမယ်။ အားလုံးက အတူတူပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရမယ်။ ဘာလုပ်နေလဲ၊ ဘာရတာလဲ ဆိုတာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောဆိုရမယ်။ ပြီးတော့ သင်ယူမှုဆိုတာ နှစ်ဖက်စလုံးအတွက်ပါ။ နောက်ဆုံးတစ်ချက်က အရေးအကြီးဆုံး- ဒီလုပ်ငန်းစဉ်က ကျွန်တော်တို့တောင်သူတွေကို ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှုတိုးစေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းတိုးစေပြီး ပိုမိုအားကောင်းလာစေဖို့ပါပဲ။”

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- (၁) စုစည်းခြင်းနှင့် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်း။
- (၂) ပြဿနာများနှင့် ဦးစားပေးများအတူတူ ဆန်းစစ်သတ်မှတ်ခြင်း။
- (၃) နည်းလမ်းများ အတူတူ ရှာဖွေခြင်း။
- (၄) လယ်ကွင်းစမ်းသပ်မှုများ အတူတူဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၅) ရလဒ်များကို အတူတူစောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်း။
- (၆) ဗဟုသုတများ အတူတူမျှဝေခြင်း။

“ဒါတွေကို ဘယ်လိုလုပ်မလဲ? လွယ်ပါတယ်၊ အဆင့်ဆင့် လုပ်ရုံပါ။

ပထမ- စုပါ။ စကားစမြည်ပြောပါ။ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ပါ။

ဒုတိယ- ကျွန်တော်တို့ရွာမှာအကြီးဆုံးပြဿနာကဘာလဲ? ဘာကို အရင်ဖြေရှင်းချင်လဲ? ဆွေးနွေးပါ။ ဆုံးဖြတ်ပါ။ (ဥပမာ- ရေဝပ်တာ၊ ပိုးမွှားတွေ၊ မျိုးစေ့ကုန်ကျစရိတ်များတာ။)

တတိယ- ဒီပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့ ဘာတွေလုပ်လို့ရမလဲ? အတွေ့အကြုံတွေ၊ စိတ်ကူးတွေ အားလုံးထုတ်ပြောပါ။

စတုတ္ထ- အကောင်းဆုံးနည်းလမ်း (၂-၃) ခုကို ရွေးပြီး၊ ကျွန်တော်တို့လယ်ကွင်းမှာ စမ်းသပ်ကြည့်ပါ။ (ဥပမာ- ပိုးသတ်နည်းသစ်၊ ရေဝပ်ဒေသအတွက် သီးနှံအသစ်)

ပဉ္စမ- စမ်းသပ်ထားတဲ့ နေရာတွေကို ပုံမှန်သွားကြည့်ပါ။ ဘာဖြစ်နေလဲ? မှတ်တမ်းတင်ပါ။ အတူတူဆွေးနွေးပါ။

ဆဌမ- ရလဒ်ကောင်းတွေကို အိမ်နီးချင်းတွေ၊ အုပ်စုထဲက လယ်သမားတွေဆီ ပြန်ပြောပြပါ။ ပြသပါ။”

ဦးစားပေးများအတူတူ ဆုံးဖြတ်ခြင်း

- လယ်သမားများ၏ စိုးရိမ်လွန်မှုများကို နားထောင်ခြင်း၊ အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဦးစားပေးများ အတူတူရွေးချယ်ခြင်း။

“ ဒီအဆင့်က အရမ်းအရေးကြီးပါတယ်။ ပညာရှင်တွေက ဒီတစ်နှစ် ဘာပြဿနာကို ဖြေရှင်းချင်ကြလဲ? လို့ အရင်ဆုံးမေးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးက ကိုယ်ကြုံနေရတဲ့ အခက်အခဲတွေကို ထုတ်ပြောကြတယ်။ ပြီးရင် အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေးပြီး ဘယ်ပြဿနာကို အရင်ဆုံးဖြေရှင်းမလဲ ဆိုတာ အတူတူ ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဒီလိုဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့အတွက် လုပ်ရမယ့်အလုပ်ဟာ ကျွန်တော်တို့လိုအပ်ချက်နဲ့ ကိုက်ညီပြီး စိတ်အားထက်သန်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြတာပေါ့”

လယ်ကွင်းစမ်းသပ်မှု

- ❖ ရွေးချယ်ထားသော နည်းလမ်းများကို တောင်သူလယ်သမားများ၏ ကိုယ်ပိုင်လယ်ကွက်တွင် စမ်းသပ်ခြင်း။
- ❖ ပညာရှင်များက နည်းပညာပိုင်း အကူအညီပေးခြင်း။
- ❖ တောင်သူလယ်သမားများက လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ပြီး စောင့်ကြည့်မှတ်သားခြင်း။

“ ဒီအဆင့်က စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဆွေးနွေးပြီး ရွေးထားတဲ့ နည်းလမ်းတွေ (ဥပမာ- သဘာဝပိုးသတ်ဆေး ပြုလုပ်သုံးစွဲတာ၊ ရေနည်းတဲ့စပါးမျိုးကိုစမ်းစိုက်တာ) ကို ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်ပိုင်လယ်ကွင်းမှာ စမ်းသပ်ကြည့်ပါတယ်။ ပညာရှင်တွေက နည်းပညာပိုင်း အကြံဉာဏ်တွေပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်တွေ့လုပ်သူကတော့ ကျွန်တော်တို့ တောင်သူတွေပါ။ ဘာတွေ သိထားရမလဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်သိလာတယ်။ နေ့စဉ် သွားကြည့်၊ ဘာဖြစ်လဲ မှတ်သားတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အကောင်းဆုံးသင်ယူမှုပါပဲ။”

ရလဒ်များကို အတူတူဆွေးနွေးခြင်း

❖ စမ်းသပ်မှုကာလအဆုံးတွင် ပညာရှင်များနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ အတူစုဝေး။ အောင်မြင်မှု၊ ကျရှုံးမှု၊ သင်ခန်းစာများကို ပွင်းလင်းစွာ ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခြင်း။

“ စမ်းသပ်မှုပြီးသွားရင် ပညာရှင်တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့တောင်သူတွေ ပြန်စုပါတယ်။ အတူတူ ဆွေးနွေးသုံးသပ်ကြတယ်။ ဘယ်နည်းက ကောင်းသွားလဲ? ဘာကြောင့်ကောင်းရတာလဲ? ဘယ်နည်းက အဆင်မပြေဘူးလဲ? ဘာကြောင့်လဲ? ကုန်ကျစရိတ်ဘယ်လောက်ရှိလဲ? အလုပ်ရှုပ်လား? အောင်မြင်မှုရော၊ ကျရှုံးမှုရော ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဆွေးနွေးပါတယ်။ ဒီဆွေးနွေးပွဲကနေ အတော်များများ သင်ယူရပါတယ်။”

ဗဟုသုတ မျှဝေခြင်း

❖ စမ်းသပ်မှုမှရရှိသော ဗဟုသုတများကို အခြားတောင်သူလယ်သမားများထံ ရောက်ရှိအောင် လယ်သမားဦးဆောင်သော နည်းဖြင့် မျှဝေခြင်း (လယ်ကွင်းပြပွဲ၊ အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ အောင်မြင်သူ လယ်သမားများ လှည့်လည်ဟောပြောခြင်း။)

“ အရေးကြီးဆုံးက ရလာတဲ့ သင်ခန်းစာတွေကို ပြန်မျှဝေဖို့ပါ။ ဒါမှ ကျန်တဲ့ အိမ်နီးချင်းတွေလည်း အကျိုးရှိမှာပေါ့။ ဒီမှာ တောင်သူကြီးတွေကိုယ်တိုင် ပြောပြတာ ပြသပါတယ်။ ဥပမာ- ကျွန်တော်တို့စမ်းသပ်ထားတဲ့ လယ်ကွင်းကို လာကြည့်ဖို့ ဖိတ်တယ် (လယ်ကွင်းပြပွဲ- Field Day)။ အုပ်စုအစည်းအဝေးမှာ အောင်မြင်တဲ့ တောင်သူတွေက သူတို့ ဘယ်လိုလုပ်ခဲ့လဲ ပြောပြတယ်။ အောင်မြင်တဲ့ တောင်သူတွေကို အနီးအနားက ရွာတွေကို လှည့်လည်ပြီး အတွေ့အကြုံတွေ မျှဝေခိုင်းတယ်။ ဒီလိုမျှဝေတာက ပညာရှင်တွေပြောတာထက် ပိုပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရတယ်။ နားလည်လွယ်။ သင်ခန်းစာတွေကို လက်ဆင့်ကမ်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ”

ရေရှည်တည်တံ့သော ထုတ်လုပ်မှု ဘာလဲ?

သဘာဝအရင်းအမြစ်များ (မြေဆီလွှာ၊ ရေ၊ ဇီဝမျိုးကွဲ) ကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရင်း
လူမှုစီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို ဖြစ်ထွန်းစေပြီး၊ ကောင်းမွန်သော
ကောက်ပဲသီးနှံထွက်ရှိမှုရရှိခြင်း။

- ❖ မြေဆီလွှာကို ပိုပြီးကောင်းအောင်လုပ်ရမယ်။ (ဥပမာ- သဘာဝမြေဩဇာ သုံးတာ)။
မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်းရမယ်။
- ❖ ရေကို ချွေတာပြီးသုံးရမယ်။ ရေထုညစ်ညမ်းမှု မဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်။
- ❖ သီးနှံစိုက်တာ၊ သစ်ပင်စိုက်တာလိုမျိုး ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲကို ထိန်းသိမ်းရမယ်။
- ❖ ဒီလိုလုပ်ရင်း ဝင်ငွေလည်း တည်မြဲမှု ရှိရမယ်။ တိုးတက်ရမယ်။
- ❖ နောက်ဆုံးကောက်ပဲသီးနှံထွက်ရှိမှုလည်းကောင်းနေရမယ်။ မကျသွားဘူး။ ဒါကြောင့်
“ရေရှည်တံ့သော” လို့ဆိုတာပါ။ ဒီနေ့အတွက်ရော နောက်မျိုးဆက်တွေအတွက်ပါ ကောင်းဖို့ပါ။

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

❖ နည်းပညာများ ပိုမိုကိုက်ညီခြင်း၊ လက်ခံမှုနှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ တောင်သူလယ်သမားများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်တက်လာခြင်း၊ ဗဟုသုတနှင့် ယုံကြည်မှုတိုးပွားခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်ထွန်းခြင်း၊ လယ်သမားအသိုင်းအဝိုင်း ပိုမိုအားကောင်းလာခြင်း။

ဒီနည်းလမ်းနဲ့ လုပ်ရင်ဘာအကျိုးရှိမလဲ?

- ရရှိလာတဲ့ နည်းပညာတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ဒေသအတွက် လက်တွေ့ကိုက်ညီတယ်၊ လုပ်လို့ရတယ်။
- ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်ပါဝင်ထားတဲ့အတွက် နည်းပညာကို လက်ခံဖို့ပိုလွယ်တယ်၊ စိတ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ တောင်သူတွေရဲ့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှု၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းတွေ တိုးတက်လာတယ်။
- အသိပညာ၊ အတက်ပညာ အသစ်တွေ တိုးပွားလာတယ်။
- မြေဆီလွှာလည်းကောင်း၊ ဝင်ငွေလည်းတည်တံ့ ရေရှည်တည်တံ့တဲ့ လယ်ယာလုပ်ငန်း ဖြစ်လာတယ်။
- လယ်သမားအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံး ပိုပြီး စည်းလုံးညီညွတ်လာတယ်၊ အားကောင်းလာတယ်။

စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အောင်မြင်ရန်အချက်များ

- **စိန်ခေါ်မှုများ**- အချိန်ယူရခြင်း၊ စတင်ရန် အရင်းအနှီးလိုအပ်ခြင်း၊ ပညာရှင်များ၏ စိတ်နေစိတ်ထား ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ခြင်း၊ လယ်သမားများ ယုံကြည်မှုရရှိရန် လိုအပ်ခြင်း၊ အစဉ်အလာ အတွေးအခေါ်များ။
- **အောင်မြင်ရန် အချက်များ**- ခိုင်မာသော ဦးဆောင်မှု၊ စိတ်ရှည်သည်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းသော ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၏ အားကောင်းမှု၊ ရေရှည်စီမံကိန်း၊ လိုက်လျောညီထွေရှိသော နည်းပညာများ။

“ဒီနည်းလမ်းအဆင်ပြေဖို့ အတားအဆီးလေးတွေရှိပါတယ်။ ဒီနည်းက အချိန်ယူရတယ်။ စဖို့ အစပျိုးကြေး (Seed Fund) လိုတက်တယ်။ ပညာရှင်တွေအနေနဲ့ သင်ပေးသူ စိတ်ဓာတ်ကနေ အကူအညီပေးသူ စိတ်ဓာတ်ကို ပြောင်းဖို့လိုတယ်။ တောင်သူတွေကို စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ဖို့လိုတယ်။ တချို့က ရိုးရာနဲ့ပဲ ဆက်လုပ်ချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အောင်မြင်ဖို့ သော့ချက်တွေလည်းရှိပါတယ်။ အားကောင်းတဲ့ ဦးဆောင်မှု (ရွာသူကြီး၊ လယ်သမားခေါင်းဆောင်) လိုတယ်။ စိတ်ရှည်ဖို့လိုတယ်။ အားလုံး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးဖို့လိုတယ်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်း (Farmer Group) တွေ အားကောင်းဖို့လိုတယ်။ ရေရှည်လုပ်ဖို့ စိစဉ်ရမယ်။ ပြီးတော့ လက်တွေ့လုပ်လို့ရတဲ့နည်းပညာတွေ ရွေးချယ်ဖို့လိုပါတယ်။”

နိဂုံး- အတူတူဖွံ့ဖြိုးရေး

❖ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော နည်းလမ်းသည် လယ်သမားများအား စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော ထုတ်လုပ်မှုသို့ ဦးတည်စေရန် သော့ချက်ဖြစ်သည်။ ပညာရှင်များ၊ အစိုးရ၊ NGO များနှင့် လယ်သမားများအတူ လက်တွဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။

“ ဒါကြောင့် ကောက်ချက်ချရရင်၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော သုတေသနနှင့် ပညာပေးခြင်းဟာ ကျွန်တော်တို့တောင်သူလယ်သမားတွေကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေပြီး မြေဆီလွှာလည်းကောင်း၊ ဝင်ငွေလည်း တည်တံ့၊ ကောက်ပဲသီးနှံလည်း ကောင်းမွန်တဲ့ ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာလုပ်ငန်း ဖြစ်လာစေဖို့ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါကို တစ်ယောက်တည်းနဲ့မရပါဘူး။ ပညာရှင်တွေ၊ အစိုးရအဖွဲ့တွေ၊ လယ်သမားအဖွဲ့တွေ၊ NGO တွေအားလုံး လက်တွဲပြီး ကျွန်တော်တို့တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့အတွေ့အကြုံကို အခြေခံကာ အတူတူ ကြိုးစားကြဖို့လိုပါတယ်။ အတူတူဖွံ့ဖြိုးကြပါစို့။”

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။
မေးခွန်းများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများ ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။